93

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 21 LISTOPADA 1800 ROKU WE SRZODĘ.

z Petersburga V. S. 6. Listopada.

Z Angielskich okrętow znayduiących się w Narwskim porcie, gdy do nich przybyła kommenda woyskowa dla aresztowania na skutek włożonego embargo, dwa przeciwiąc się temu dały ognia z ręczney broni; maytek Rossyiski w morze wrzuconym został; statki podciowszy kotwicę uszły na głębinę; zatym JEGO IMPERATORSKA MOSC roskazał pozostały w pomienionym porcie okręt Angielski ſpalić.— Odebrawszy z Palermu od Aktualnego Kammerhera Italińskiego dokładny rapport o wzięciu Malty, IMPERATOR Jmć roskazał podać wszystkim u Dworu ſwoiego będącym Posłom Zagranicznych Mocarstw następuiącą notę podpisaną przez pierwszego Członka Collegium zagranicznych interessow Graffa Rastopczyna, i Graffa Panina Podkanclerzego.

„ IMPERATOR Jmć ma ſobie doniesione naymnieysze ſzczeguły zciągaiące się do poddania „ Malty, z których pokazuie się widocznie: że przeciw umowie zawartey w r. 1798; bez względu na „ wielokrotne przełożenia, Posła Rossyiskiego który iest w Palermie, i Ministerium Króla Jmci „ Dwóch Sycylii, Angielscy Generałowie obieli „ Valettę i wyspę Maltę imieniem Króla Wielkiey „ Brytanii, wywieszaiąc iedną tylko flagę Jego. „ IMPERATOR Jmć urażony takowym dobrey wiary naruszeniem, postanowił nie zdeymować embargo w portach Rossyiskich na okręta Angielskie włożonego, póki nie będą dopełnione warunki umowy r. 1798 zawartey.

Imperatorsko Rossyiska Akademia d. 27 Pazdziernika pierwsze posiedzenie odprawiła w Domie od MONARCHY dla niey darowanym. Zaczoł się obrządek od poświęcenia mieysca przez Pawła Arcy Biskupa Jarosławskiego i Rostowskiego członka Akademii i Kawalera; po tym nastąpiło głośne życzenie zdrowia i długiego życia IMPERATOROWI Jmci i całey familii. Nakoniec Sekretarz nowey Akademii Lepiechin, członki oney: Malgin i Sewastyanow rzecz mieli stosowaną do okoliczności z oświadczeniem dziękczynienia MONARSZE powinnego.

IMPERATOR Jmć roskaz dany względem przyimowania do służby woyskowych Officyerow, rozciągną raczył miłościwie do urzędnikow stanu cywilnego uwolnionych albo też oddalonych od służby. — Garnizonowego Rechenberga Maiorowie: [illegible]ki, Małygin zostaią Podpółkownikami. Uwolniony od służby Admirał Ribas znowu do niey przyięty, dopatrywać będzie twierdz Cronsztadzkich. Uwalniaią się od służby na własną prozbę: garnizonowego Kotelewa Podpółkownicy: Kondratiew, Filipow, Półkownikami: Maior Fiedorow umieszczony w Inwalidach. Kapitan Achtyarskiego portu Generał Maior Baskakow, Kapitan 1 rangi Fridrich, obydwa w następuiącey randze z mundurem; pierwszy z pensyą za kampanie, drugi z gażą zupełną. Garnizonowego Frołowa Podpółkownik Stogow Półkownikiem został; garnizonowego Rechenberga Maior Popow 1 Podpółkownikiem. Garnizonowego Leccano Półkownik Kostiurin dla podeszłego wieku i zdrowia słabości w inwalidach umieszczony. Kancellaryi Akademii Nauk Konsyliarz Awrow został Stanu Konsyliarzem. Nowgorodzki Gubernator Cywilny Rżewski na własną prozbę uwalnia się od obowiązkow z rangą Taynego Konsyliarza, i pensyą dożywotnią gaży dzisieyszey.

Za Naywyższym roskazem Generał Prokuror Obolianinow donosi Zydowi Moszce Herszkowiczowi proczącemu o wrócenie 8 letniey córki u Mniszek Dominikanek będącey: ponieważ dobrowolnie chrzest przyieła i wiarę Katolicką, nie ma przyczyny przymuszać, aby do obrządku dawnieyszego powracała.

Wdowie Regenta Poznańskiego Leskowskiey, skarżącey się, że ſprawa z Hercykiem o pretensyą wexlową 3850 talerow, w Białoruskich Sądach przewleka się z niemałą dla niey stratą; iest wola Naywyższa, ażeby dzieło iey z Hercykiem było ukończone Sądem polubownym; na co posłane iest zalecenie do Białoruskiego Gubernatora Cywilnego.

Mińskiey Gubernii Bobruyskiego Powiatu, osady Niełowki Pienipotentowi Iwanowi proszącemu ażeby oney mieszkańcow zapisano do kupiectwa i mieszczaństwa: na pierwszą ich prozbę przez Plenipotenta Turskiego podaną nie nastąpiło zezwolenie, drugiey podawać nie należało; że zaś doznaią [illegible] od obywatelow, i płacą ciężkie podatki, w tym skarżyć się powinni Ziemskiey zwierzchności, która ich nie zostawi bez opieki ieśli prozba będzie ſprawiedliwa.

Józefowi Erdmanowi skarżącemu się na Białoruski Rząd Gubernski, że iakoby niesprawiedliwie zalecił Mohilewskiemu Sądowi zniszczyć ſprawę przez niego rozpoczętą z obywatelką Mohilewską Karabańkową o maiątek: na rząd Gubernski, ieśli co ma, niech się skarży prawnym ſposobem do Senatu.

Bywſzemu w Kamieńcu Podolskim Horodniczym Dołżyńskiemu skarżącemu się że niby niesprawiedliwie od urzędu został oddalonym przez woiennego Gubernatora Rozenberga, prozba wrócona z rozdarciem i roskazem ażeby dwie niedziele siedział o chlebie i wodzie.

Szlachcicowi Azaryczowi proſzącemu o wyliczenie pensyi naznaczoney przez zmarłego Króla Polskiego, której przez lat 4. nieodbiera, doniesiono że na prozbę jego nie nastąpiło naywyżſze zezwolenie; jako też uwolnionemu od służby Rotmistrzowi Xiążęciu Woroneckiemu, który prosił o względy na swóy niedostatek; nakoniec bywſzych woysk Polskich Maiorowi Kamińskiemu wrócono prozbę z rozdarciem i roskazem odebrania należności pocztowey za przesyłkę.

z Wiednia 19 Listopada.

D. 6. w mieście Laybach dało się uczuć trzęsienie ziemi dość mocne kilka sekund trwaiące, które jednak znaczney ſzkody w budowlach nie sprawiło. — Według rapportow z wyżſzych Niemiec przysłanych, Francuzi razem w Cyrkułach Rzeskich, jako też w ziemi Włoskiey wypowiedzieli długo trwaiące broni zawieſzenie, ostrzegaiąc Wodzow Austryackich o bliskim i nieuchron-

nym rozpoczęciu krokow nieprzyiaznych. Kilko ieszcze dniami przed tym ostrzeżeniem, Szef sztabu armii w Niemczech rozłożoney Dessolles, imieniem Generała en chef Moreau bawiącego w Paryżu roskazał, ażeby odtąd Szwabia, Bawarya, i Frankonia, co miesiąc kontrybucyą płaciły, wynoszącą 4. milliony 300. tysięcy liwrow. — Kilku nadzwyczaynych gońcow temi dniami ze Włoch przybyło; słychać że armia Cesarska pod kommendą Graffa de Bellegarde ruszyła z stanowisk swoich, maiąc Francuzow attakować za rzeką Oglio; nawet rozumieią niektórzy że iuż zaszły małe utarczki; o tym iednak wątpić trzeba, póki rapporta urzędowe rzeczy nie obiasnią. Ze wszystkich Prowincyi dziedzicznych do Włoch i Bawaryi przez naszą stolicę ciągnące widziemy posiłki, co zdaie się bardziey oznaczać woynę niżeli ugodę.

Smutne przychodzą doniesienia o dzisieyszym stanie Xięstwa Toskańskiego. Dupont na złe używaiąc zwycięztwa i przemocy, z obywatelami prawdziwie po nieprzyiacielsku postąpił; cały kray kontrybucyami uciśniony; Florencya 2. milliony, tyleż Liworna, million liwrow Pisa musi zapłacić; innych miast ciężar nie wiadomy; toż mówić o wsiach i miasteczkach; wiele takich iest familii, którym 12. do 24. tysięcy szkudow narzucono; obawiaią się wszyscy woyskowey exekucyi; jakożkolwiek albowiem bogatą przed tym była Toskania; przebrały się dostatki naywiększe od lat 4. — Rapporta prywatne o dobyciu miasta Arezzo nie zgadzaią się z Francuzkiemi; według pierwszych tysiąc Aretynow rospaczą ożywionych czekało nieprzyiaciela w okopach pod miastem usypanych; po mężnym odporze, waleczność liczbie ustąpiła; ledwie kilku ludzi zchroniło się do Państwa Kościelnego. Co widząc mieszkańce wysłali Deputowanych do obozu; przytrzymał ich Monnier; armia do murow przystąpiła; otworzono iey bramy, co jednak nie zapobiegło czterogodzinnemu rabunkowi, pod czas którego nieprzyiaciel wszystkiego sobie dozwolił, jak więc pospolicie bywać zwykło w miastach szturmem dobytych, bez względu płci i wiekowi należnego.

Dziś w naszey stolicy powszechne rozumienie, iż pokoy nie prędko podpiszemy. Nie samo tylko zaięcie przez Francuzow Toskanii będzie przeszkodą; Buonaparte nie tylko się domaga ustąpienia wiecznemi czasy kraiow na lewym brzegu Renu leżących; che ieszcze rząd gminny wprowadzić do Piemontu, Batawow, i Szwaycarow; chociażbyśmy z naszey strony pozwolili Francuzom Ren za granicę położyć, Anglia temu będzie przeciwną; bo cóż iey Konsul dać będzie mógł w zamianę Martyniki, Przygórka dobrey nadziei, Trinitady, Ceylanu, Pondichery, wysp korzennych, i tylu innych osad Francuzom, Hiszpanom, i Hollendrom wydartych; ieżeli w przyszłym traktacie o przywróceniu Hollandyi Stadhuderowi, Niderlandu Austryakom wzmianka bydź nie ma. Podległość zaś Piemontu i Szwaycarow rządowi Francuzkiemu czyliż nie zniszczyłaby tak zwaney równowagi Mocarstw Europeyskich na południu? Sam więc przymus i ostatnia potrzeba mogłyby nas zniewolić do przyięcia warunkow niedogodnych, od czego ieszcze bardzo dalecy iesteśmy. Jeżeli Buonaparte nie odmieni sposobu myślenia, lękać się wypadnie ażeby ogłoszony w Lunewillu Kongres nie był przed zaczęciem zerwany, iak był w Rastadzie przed końcem.

z Londynu 11 Listopada.

Dnia dzisieyszego Parlament Wielkiey Brytanii zaczoł obrady zwyczayne. Król Jmć miał mowę z Tronu, w którey przełożywszy konieczną potrzebę prędkiego zaradzenia niedostatkowi żywności, przystąpił do interessow publicznych. Teraz, rzekł Monarcha, waszym obowiązkiem będzie napełnić skarb narodowy doczesnie, póki Parlament Angielski z Irlandzkim połączony nie zostanie. Roskazałem ukazać obu Izbom korrespondencyą moią z rządem Francuzkim. Tu znaydziecie nowe i przekonywaiące dowody, iak szczerze i gorąco pragnołem przywrócić Europie spokoyność powszechną; nieszczęściem do dziśdnia próżne były chęci nasze; nieprzyiaciel szukał oddzielney negocyacyi, na którą zezwolić nie mogłem, przez wzgląd na wiarę publiczną, interes narodow sprzymierzonych. Pragnę pokoiu nieodmiennie, byle się zgadzał z honorem i dobrem Wielkiey Brytannii. Lecz ieżeli nieprzyiaciel o tym zapomni, ieżeli ofiar nieprzyzwoitych wyciągać będzie; przekonany iestem że Anglicy trwaiąc niewzruszenie w chwalebnym przedsięwzięciu, dacie Królowi waszemu pomoc dzielną, iakiey dotychczas doznawałem; ta pod opieką Naywyższey Opatrzności posrzód niezliczonych trudności, klęsk, upadku i ruiny postronnych narodow, honor, dobro, korzyści handlowe Wielkiey Brytannii w całości dochowała.

Po takim oświadczeniu trudno iest mieć iakąkolwiek nadzieię pokoiu. Flotta wielka pod Admirałem Harvey znowu do Torbay zawineła. Przed kilko dniami mieliśmy burzę straszliwą; we wszystkich częściach miasta widzieć się daią skutki iey okropne; naygrubsze drzewa w zwierzyńcu S. James z korzeni wywrócone, domy z dachow oderte, niektóre się rozwaliły; szkoda millionowa i niawyrachowana na lądzie; większey lękamy się na morzu; nie przyszły ieszcze doniesienia dokładne ze wszystkich portow; w Portsmouth okręta kotwicę ucinać musiały, niektóre wiatr na głębinę zapędził; ieden okręt od 600 becsek osiadł na skałach; ludzi po 3 godzinnym prawie konaniu przecie wyratowano; kilka fregat i innych statków na piaski nawałność wyrzuciła. Podobnym sposobem w Deal straciliśmy wiele kotwic, lin okrętowych; w samych statkach na Tamizie stoiących wielkie było zamieszanie i trwoga. — Dnia zawczorayszego Margrabia Silisbury prezentował Królowi Jmci księgę drukowaną na papierze z słomy robionym; biały iest, mocny, gładki, i piękny, iak naylepszy zwykł bywać z innych materyałow robiony. Ten wynalazek dla kraiu nieskończenie zyskowny, rozumiemy że Parlament nadgrodzi przyzwoicie, zwyczaiem u nas pospolitym.

Troy Arcy Biskup Dubliński w swoiey Dyecezyi zaczoł zpisywać imiona Duchownych Katolikow; toż samo inni Biskupi czynią po wszystkich Prowincyach; zkąd wnosiemy że dla Katolikow tego Królestwa zrobione będą ustawy od przeszłych znośnieysze, co wielce pomoże do utwierdzenia nowey Unii Dwóch narodow. — Admirał Lord Nelson przybył do Yarmouth, przyięty z uczciwością jaka się należała zwycięzcy zawołanemu w Abukir, którego raz pierwszy współziomkowie oglądali. Lord Maire imieniem obywatelow ofiarował iemu prawo mieyskie; woyska paradowały, z armat na lądzie i na okrętach strzelano, do Kościoła wprowadzono z tryumfem, gdzie Kaznodzieia głosne złożył powinszowanie. Z Yarmouth jadącego rycerza do Ipswich jazda prowadziła; tu pospólstwo konie wyprzągłszy karetę Lorda ciągnęło posrzód nieustannych okrzykow; nakoniec d 9. do nas przybył Admirał; lud z radości poiąć się nie mógł. Wczora nowo obrany Lord Maire Staines urząd obeymował. Ukazał się na processyi Nelson z Kapitanem Berry, który Wodza ranionego w pamiętney bitwie zastępował; pospólstwo poiazd ich zaciągnęło na ratusz wołaiąc niech żyie Nelson; stanowszy na mieyscu słuchał mowy, w którey urzędnik Clarke imieniem całego Londynu składał uroczyste dzięki Lordowi za zniszczenie potęgi i zamysłow nieprzyiacielskich w Egipcie.

W Cadix jeszcze 70. lub 80. osob umiera codziennie. Na flotcie Lorda Keith szkorbut wielką między ludem szkodę czyni; taż choroba w Gibraltarze panuie, i długo podobno panować będzie, ponieważ teraz, ani flotta, ani też mieszkańce pomienioney twierdzy mieć nie mogą świeżey żywności z kraiow Afrykańskich, dla panuiącey tam zarazy. Przetoż wierzyć zaczynamy, co piszą z Lisbony, że Generałowie Pulteney i Abercromby, częścią dla spoczynku ludowi potrzebnego, częścią też chcąc Portugallią w potrzebie zasłonić od naiazdu, całe woysko ne zimę tam zprowadzą. — W herbie nowym umieszczone są dawne herby Anglii, Szkocyi, Irlandyi, Wallii po 4 rogach, we śrzodku Hannowerski; napis na około: Jerzy 3. Król Brytannow. — Wyspę Curaçao w Indyi Zachodniey

niedawno Batawom wydartą, odebraliśmy z rąk Francuzkich; wkrótce ma bydź ogłoszony ten przypadek urzędownie. Znaiomy Viktor Hughes dostał się w niewolę — W Ameryce północney, mianowicie zas w Prowincyach Karoliny i Wirginii powstaią domowe zamieszania, wzruszeniem powszechney spokoyności grożące; przyczyną ich jest następuiące Prezydenta Stanow obranie; podobno Jeffersonowi ten urząd jest przeznaczony; wyniesienie jego, jak mniemaią niektórzy, stanie się hasłem większych rozruchow.

W Baltimore 32 ludzi codzień umiera od żółtey gorączki; taż choroba w Norfolk i Providence na Rhode Island; w New York i Philadelfii mieszkańce są zdrowi, używaiąc przyzwoitych srzodkow.— Wiadomy dowodzca dzikich Indyanow Bowles, wiele nabroiwszy w Florydzie, gdy Hiszpani nakoniec ogromną potęgę zgromadzili przeciw niemu, pierzchać musiał. — Flotta Admirała Dikson wkrótce z Yarmouth pod żagle wychodzi ku brzegom Batawskim i Flandryiskim. — Rząd nasz podał do powszechney wiadomości negocyacyą o pokoy z Francuzami zerwaną; co się znaydzie ważnego w całey z obu stron korrespondencyi, późniey doniesiemy.— Rząd Hiszpański głowę naieźdnika Bowles ocenił.— Krol Jmć Katolicki weyrzeć kazał ściśle w przyczyny, które kommenderuiącego w Cadix Don Morla skłoniły do wiadomey korrespondencyi z Wodzami Angielskiemi — Baker Konsul nasz w Alepie donosi, że Porucznik Wright przez Wielkiego Wezyra i Kapitana Sidney Smith wysłany do Generała Menou powrócił z Cairu; nie wiadome są propozycye które podawał nieprzyiacielowi; nie wiadoma odpowiedź.

Wielki Wezyr obozem stoi między Jaffą i Gazą; liczy nie więcey nad 15 tysięcy żołnierza; którzy według świadectwa Generała Kebler bardzo źle są ćwiczeni i niekarni. Menou zaciągnoł 10 tysięcy Grekow i Koptow; Bejowie zaś Mammelukow ćwiczą w Manewrach 20 lub 30 tysięcy ludu na pomoc Francuzom. Wódz Ottomański odebrawszy wiadomość, iż nieprzyiaciel miasto El Arisch attakować przedsięwzioł, nie mieszkaiąc wysiał 5 tysięcy ludu pod kommendą Angielskiego Kapitana Lacey na powiększenie garnizonu.

z Paryża 10. Listopada.

Generał Berthier z Madrytu powrócił; już na mieyscu iego drugi od nas Poseł do Hiszpanii pospiesza; a tym iest Lucian Buonaparte, zabrał z sobą kilku Sekretarzow, kilku ludzi uczonych; ministerium wnętrznych interessow tymczasowie dostało się Konsyliarzowi Stanu Chaptal. Niektórzy iednak wątpią o podróży do Madrytu Luciana, przeznaczaiąc go do Wiednia, gdzie ma zanieść Cesarzowi Jmci ostateczne warunki pierwszego Konsula do przyszłey ugody. — Pisma nasze dość obszernie teraz dowodzą, że z twierdzami: Ulm, Philipsburg, Ingolstadt mogliśmy według upodobania postąpić, z ziemią one równaiąc; Austryacy ze wszystkich wyciągneli załogę, artylleryą, ammunicye, i cokolwiek własnego mieli; co iest dowodem że nic Francuzom w zakład nie dawali do powrócenia w całości. — We Włoszech dawno już kroki nieprzyiacielskie rozpoczęte bydź miały; Brune uwiadomiony o przybyciu do naszey stolicy Graffa Cobenzl, radził Generałowi Bellegarde dni ieszcze 10 zaczekać, póki z obu stron od rządu nie przyidą nowe roskazy. Skutkiem tey umowy doczesney było zatrzymanie powiatu Ferrary przez Austryakow, chociaż Alexandryiska kapitulacya o samey twierdzy wzmiankę czyniła; zaięcie Toskanii przez Francuzow, którą taż konwencya obojętną uznawała. Widziemy teraz dla czego Generał Dupont nie znalazł żadney przeszkody w wykonaniu zamysłow swoich.

W Liwornie oprócz inney zdobyczy znaleźliśmy 500 tysięcy cetnarow pszenicy; i bardzo wiele innego zboża, które dla Włoskiey armii potrzebne było. W Porcie stało 205 rozmaitych okrętow kupieckich; 46 które do nieprzyiacioł RPtey należały, ogłoszono za prawną zdobycz; neutralnym wolność zostawiona. — D. 8. Margrabia Lucchesini miał publiczną audyencyą u pierwszego Konsula, wprowadzony i prezentowany przez Ambassadora Hiszpańskiey Korony Musquiz, i Posła Pruskiego Sandoz Rollin. Ostatni nie stracił względow Monarchy swoiego, jak u nas głoszono; prosił o pozwolenie wyiechać do Oyczyzny swoiey Neufchatel celem polepszenia zdrowia; otrzymał, pod tym iednak warunkiem, ażeby ozdrowiawszy do obowiązkow pełnienia powracał. Uważano, że po audyencyi Margrabia Lucchesini bardzo długo rozmawiał z Adiutantem Konsula, Duroc, którego poznał w Berlinie. Gdy głośno mówić zaczęto o chorobach zaraźliwych, które się zagęściły na flocie Angielskiey pod Cadix krążącey, co wielką klęskę przynieść może nieprzyiacielowi, oświadczył Buonaparte, że do tak smutnego przypadku nie więcey przyczyniła się polityka Francuzka, iak do niedostatku żywności dziś w Brytannii Wielkiey powszechnego.

Od Generała Berthier przez czas długi nie mieliśmy żadney wiadomości; z Madrytu jeździł do Alicantu, ztamtąd przez Catalonią do granic naszych; za roskazem Króla Jmci Katolickiego po wszystkich miastach Hiszpańskich wspaniale przyimowany. Skutek poselstwa jego, przyczynę podróży nagłey Luciana, czas odkryie. — Pierwszy Konsul z kollegą Lebrun, małżonką swoią, Generałem Murat, wielo Damami i Officyerami, oglądał wczora Muzeum narodowe, dozorcow pilność pochwalił, robotnikow pracę nadgrodził. Gdy się przypatrywał z podziwieniem posągowi Apollina z Rzymu przywiezionemu, podano mu tablicę, którą sam umieścił w podstawie; zawierała napis, jakim sposobem Apollo w 15. wieku znaleziony w Antium, w 16. przez Juliusza 2. umieszczony na Watykanie, w 18 do Paryża został odesłany. — Prefektowie Departamentow Pireneom bliskich mocnemi strażami granicę Hiszpańską osadzili, ażeby ztamtąd choroby zaraźliwe do nas nie przeszły. W mieście Sewilli iuż liczono więcey 40. tysięcy chorych; umarłych liczba nie wiadoma; w Cadix przez 2. miesiące pogrzebiono ludu 10. tysięcy.

z Berlina 11. Listopada

Szef Brygady Ludwik Buonaparte prezentował się Krolowi Jmci; wczora był zaproszony do stołu Xiążęcia Ferdynanda; w naszey stolicy nie długo zabawi, maiąc przedsięwziąć podroż do Szląska w chęci oglądania mieysc wsławionych zwycięstwami Fryderyka Wielkiego. Oprócz posągu Xiążęcia d' Anhalt Dessau, Król Jmć kazał podobne z marmuru wystawić 5. innym Generałom.

z Florencyi 25. Października.

Francuzi wyprawę swoią przeciw nieszczęśliwemu miastu Arezzo następuiącym sposobem opisali. Generał Monnier na czele dwóch półbrygad swoiey dywizyi, przełamawszy Aretynow, którym pomagały dwa bataliony regularney piechoty Toskańskiey, nad rzeką Chiana, ukazał się d. 17. pod głownym rokoszu siedliskiem. Wielka tu gotowość była do zaciętego odporu; mury mieyskie i cytadelli 20. działami osadzone; ludu zbroynego 7. tysięcy, których zapalczywość pomnażało nieustanne na gwałt bicie. Wieczorem Francuzi attakuiąc bramy spalić one usiłowali; wszystkie oszańcowane, okopane i zasłonione znaleziono. Aretynowie wydali okrzyki zwycięzkie, śmierć Francuzom wołaiąc. Takowa z ich strony wzgarda; męstwo zapaliła w żołnierzu; każdy prosił aby szturm zaczęto. Monnier zprowadzić kazał armaty o 50. sążni od wałow, i strzelać kartaczami; o godzinie 10. z rana przystawiono drabiny do murow; sam Wódz pierwszy wpadł na nie pod nieustannym ogniem nieprzyiacioł broniących się wszelkiemi sposobami, jakie rozpacz podawać mogła; kilku ludzi przy nim zabito. Generał S. Cyr osadził jedną bramę, drugą inny Officyer; ktokolwiek z Aretynow nie zginoł w szturmie, do domu uciekł, zkąd jeszcze długo do Francuzow ognia dawano.

Niektórzy jednak widząc napełnione zwycięzkim żołnierzem mury i wały, podziemnemi kanałami w pole uciekli, reszta wpadłszy do cytadelli

o kapitulacyą daremnie wołała; 300. na dyskrecyą Monnier przyjoł. Artylleryą, broni wiele, 8. chorągwi zdobyto; Francuzom kosztowała wygrana 70. ludzi. Tym sposobem w Toskanii woynę zakończył nieprzyiaciel. Generał Dupont ścisłą karność zalecił żołnierzowi; podatki dawnieysze płacić musiemy, oprócz nadzwyczaynych kontrybucyi i rekwizycyi; handel wolny, nic jednak bez pasportu za granicę wyprowadzić nie możemy; broń wszelką z całego kraiu mieszkańce do Florencyi odsyłać powinni; złoczyńcow osadzonych w więzieniu natychmiast sądzić kazano; rząd tymczasowy jeszcze wszystko czyni imieniem Wielkiego Xiążęcia.

z Mediolanu 27. Października.

Wszystkim cudzoziemcom którzy w znaczney liczbie u Cisalpinow mieszkaią, kazała policya brać nowe świadectwo, albo w 48. godzinach za granicę u tępować. Z Bononii wiadomość mamy, że woyska Francuzkie zbliżaią się do Perugża; Król Jmć Dwoch Sycylii czyni wszelką gotowość na zasłonienie Państwa swoiego. W Toskanii wszelka spokoyność; Francuzow tam liczy Dupont 24. tysiące. Wszelkie sukno zielone i błękitne w całym Xięstwie rekwizycyą zaięto; kontrybucyi 2. milliony liwrow narzucono. Część kraiu Piemontskiego po rzekę Sessia Cisalpinom ustąpiona, ma imie Departamentu Agogna; miasto stołeczne Novarra.— W Turinie liczba dość znaczna tak zwanych Patryotow na zchadzce swoiey Republikantską przysięgę wykonała, i o tym doniosła władzy wykonawczey; d. 24. na nowey zchadzce rozgłoszono, że Generał Francuzki Serras Piemont wolnym uznaie. To pewnieysza, że rząd tymczasowy przełożył Generałowi Jourdan nieprzyzwoitość ustępowania części kraiu naszego Cisalpinom, prosząc ażeby przynaymniey rząd Francuzki chciał obiawić, jaki los Piemontczykom jest zgotowany. Jourdan radzi zachować spokoyność, póki nie przyidzie odpowiedź z Paryża, tym czasem kontrybucye miesięczne półtora milliona wynoszące do milliona zmnieyszył, i spokoyną dzierżawę kupuiącym dobra narodowe zaręczył.

z Rzymu 20. Października.

Zaięcie Toskanii woyskiem Francuzkim wielką u nas trwogę sprawiło. General Damas był iuż w Siennie chcąc widzieć się z kommendantem Florencyi Sommariva; lecz uwiadomiony o zaszłych odmianach, śpiesznie tu powrócił; wkrótce ma z armią Neapolitańską od Frascati ciągnąć na zasłonienie granic Dwóch Sycylii. Neapolitańczykowie co się znaydowali w kraiu Toskańskim, tu przybywaią; Xiąże de Chablais powrócił z Neapolu. W Civitavecchia stoi okręt woienny Angielski, na którym żeglować ma Król Jmć Sardyński. Za dni kilka na Konsystorzu Ociec S. Kardynałem ogłosi Infanta Hiszpańskiego Don Ludwika.

z Auszpurga 7. Listopada.

W naszych okolicach zupełna spokoyność; lecz we Włoszech dzieie się inaczey; armia Austryacka między Weroną i Mantuą ma stanąć; milicyom Tirolskim do granic iść kazano, ażeby na skinienie do boiu gotowe były; kommunikacye z pomienionym kraiem zamknięte. Hrabia Bellegarde i Generał Zach z Wenecyi do obozu powrócili.— Listy Szwaycarskie donoszą, że 40. tysięcy Francuzow pod dwóma Wodzami przez Marchią Ankońską zmierza do granic Neapolitańskich; lecz ta wieść potwierdzenia potrzebuie.

z Bruxelles 7. Listopada.

Buonaparte postanowił nową Francyi granicę utwierdzić, jak umocnił dawną Vauban z roskazu Ludwika 14; tym końcem wybrani inżenierowie rysuią plany fortec w Departamentach Belgickich i na lewym brzegu Renu; wyznaczone iuż są mieysca; w czasie spokoynym trzeba będzie szukać pieniędzy.— Kommenderuiący na morzu północnym Admirał Dikson wyraźnie zalecił, ażeby odtąd rybitwow Batawskich nie zabierały okręta Angielskie. W Dunquerque, Ostendzie, Flessingue, etc. uzbraiać się nie przestano. Anglicy ukazywać się znowu zaczeli na brzegach Flandryiskich, mianowicie w uściu rzeki Escaut, chcąc tamtędy podobno taiemnie zboże wyprowadzać z kraiu; jakoż niektórym statkom poszczęściło się nieprzyiaciela zasilić; co żeby się nie działo na przyszłość, liczne woyska kordonem staneły.— Dom dla 3. tysięcy inwalidow nie w mieście naszym, lecz w Malines zgotować kazano.

z Zurich 5. Listopada.

Armia Francuzka z okolic naszych ruszyła do kraiu Grisońskiego; główną ztąd kwaterę do Coire przeniesiono; General en chef Macdonald jutro tam wyieżdża. Dnia wczorayszego czuliśmy letkie ziemi trzęsienie. W półbrygadach posiłkowych Szwaycarskich uczyniono reformę, jaką Buonaparte u Francuzkim. uważniaiąc od służby część trzecią Officyerow. Tenże Konsul mile przyiowszy Posła naszego Glaire oświadczył, iż możemy do Lunewilu na Kongres przysłać Ministra.

z Strasburga 9. Listopada.

Woyna jest nieuchronną. Dziś rano przyszedł roskaz, ażeby wszystkie woyska Francuzkie z Szwabii do Bawaryi pośpieszały. General en chef Moreau przez Szwaycary jedzie do Auszpurga. W tę chwilę z Paryża telegrafem wiadomość odbieramy, że negocyacye o pokoy z Austryą zerwane zupełnie, Kongress w Lunewillu zawieszony, Graf Cobenzl powraca do Wiednia; dziś ma bydź w mieście naszym.

Od brzegow Menu 11 Listopada.

Zgineła znowu nadzieia pokoiu; zawieszenie broni zerwane; Angereau mocą roskazow z Paryża przysłanych ostrzegł o tym wodzow Austryackich i Rzeskich; wiadom sć cale dla nas niespodziewana. Woyska Francuzkie zewsząd nagle ruszaią. Batawskim kazano w 24 godzinach bydź gotowemi do marszu, iak słychać na Fuldę. Podobne obroty dzieią się w Bawaryi i Szwaycarach. Burzenie twierdz wiadomych kilkakroć zawieszano, rospoczęto, i wstrzymano; teraz robota idzie z naywiększym pośpiechem, naybardziey w Ulm i Philipsburgu.

Pod Numerem 1251. na Końskim targu znayduie się Ogrod warzywny i fruktowy do przedania, z browarami, wielkim Szpichrzem do sypania zboża, i składem różnych rekwizytow. Tudzież z inspektami altaną i inną Budową.— Ktoby sobie życzył nabyć, niech się do Kamieniey na ulicy Niemieckiey pod Nrem 383. sytuowaney, odbierze wiadomość zupełną o cenie onego.

N. 497. Kleszczyński Chambelan zł: 2,057. gr: 15. od czer: zł: 1,428 zł: 15 gr: $22\frac{1}{2}$.

N. 431. Karpowiczowna Apollonia zł: 147 gr: 10 od czer: zł: 102 zł: 6.

N. 457. Koźnicki Piotr zł: 4,117 gr: 27 od czer: zł: 2,859. zł: 12.

N. 475. Konderska Anna zł: 742 gr: 14 od czer: zł: 515 zł: 11 gr: $7\frac{1}{2}$.

N. 476. Kollatorowicz Woyciech zł: 421 gr: 22. od czer: zł: 292 zł: 16.

N. 142. Kapituła Pułtuska zł: 1,357 gr: 1 od cz: 942 zł: gr: 20.

N. 155 i 156. Kossowski Maciey do wziętych, dnia 6. Maia R. 1794. zł: Pol: 1,440. z procentem 7. czyniących 1,944. gr: 21. reszty zł: 496 gr: 22 od czer: zł. 1,695 zł: 8.